

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2. lutego 2018 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (zwana dalej spółką (...)) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwoty 1.332,74 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona kwota stanowi wynagrodzenie za wykonanie przez stronę powodową umowy przewozu przesyłek, na potwierdzenie czego wystawiła faktury VAT. Podniósł, iż pozwany nie uregulował należności wynikających z wystawionych faktur VAT. Powód dochodzi zapłaty należności głównej w wysokości 1.257,68 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami w kwocie 75,19 zł (pozew, k. 2-3v.).

W dniu 20. lutego 2017 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNC 1151/17, k. 25). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 14. kwietnia 2017 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 32).

W dniu 27. kwietnia 2017 roku pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. złożył sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany nie kwestionował okoliczności zawarcia z powodem umowy przewozu. Pozwany podniósł natomiast zarzut nienależytego wykonania umowy przez powoda, w wyniku czego strona pozwana poniosła szkodę. W związku z tym, strona pozwana podniosła zarzut potrącenia kwoty 1.257,55 zł, obejmującej odszkodowanie za nienależyte wykonanie umowy przez powoda, z należnością powoda dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Pozwany zakwestionował także wysokość dochodzonego roszczenia, w tym skapitalizowanych odsetek. Jednocześnie strona pozwana podniosła zarzut częściowego spełnienia świadczenia (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 34-39).

Wobec połączenia przez przejęcie powodowej spółki przez spółkę (...) Spółkę akcyjną z siedzibą w W. (dalej zwana także: (...)) w toku procesu, Sąd zawiesił postępowanie w sprawie a następnie podjął je z udziałem następcy prawnego powoda.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14. sierpnia 2015 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (Zleceniobiorca) zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. (Zleceniodawca), umowę o świadczenie przewozu przesyłek nr (...). Szczegółowe warunki świadczenia usług przewozu przesyłek przez Zleceniobiorcę zawarte były w Regulaminie Świadczenia Usług (§2 ust. 1 umowy). Strony umowy ustaliły, że stawki za wykonane przez Zleceniobiorcę usługi będzie określał cennik indywidualny. Do tych cen należało doliczyć podatek VAT (§2 ust. 2-3 umowy). Zleceniodawca oświadczył, iż przed zawarciem umowy otrzymał, zapoznał się i zaakceptował treść Regulaminu Świadczenia Usług i (...) (§2 ust. 4 umowy). Strony ustaliły dwutygodniowy okres rozliczeniowy. Uzgodniły, że wynagrodzenie Zleceniobiorcy za usługi, płatne będzie przelewem, dwa razy w miesiącu, na podstawie faktur VAT, wystawionych przez Zleceniobiorcę na 15 dzień i ostatni dzień roboczy bieżącego miesiąca kalendarzowego, w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury (§3 ust. 1 i 6 umowy). W §8 Regulaminu Świadczenia Usług zostało uregulowane postępowanie reklamacyjne. Uprawnionym do złożenia reklamacji do Patron (...) był nadawca lub odbiorca, z tytułu nienależytego wykonania usługi przewozu/pocztowej (§8 ust. 1). Do reklamacji powinny być dołączone oryginał listu przewozowego, spełniającego warunki, o których mowa w §3 ust. 3 oraz potwierdzone kopie innych dokumentów związanych z rodzajem i wysokością roszczenia, w szczególności oryginał faktury VAT lub kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem lub inny dokument księgowy, potwierdzające koszt wytworzenia przedmiotu przesyłki (§8 ust. 6). W § 8 ust. 14 zastrzeżono jednocześnie, że reklamującemu nie przysługuje prawo potrącenia swojej wierzytelności

z przyszłymi bądź aktualnymi wierzytelnościami Patron (...) wobec reklamującego (okoliczności bezsporne, umowa o świadczenie przewozu przesyłek, k. 12-14, cennik indywidualny, k. 14v.-16v., aneks, k. 17-17v., Regulamin Świadczenia Usług, k. 84-89).

W dniu 27. października 2015 r. spółka (...) złożyła reklamację dotyczącą zlecenia z dnia 6. października 2015 r., w związku z zagubieniem paczki o numerze (...), zawierającej grille. Jednocześnie określono wartość zagubionej przesyłki na kwotę 708,48 zł i wezwano spółkę (...) do zapłaty ww. kwoty. W listopadzie 2015 r. spółka (...) poinformowała o zakończeniu postępowania reklamacyjnego oraz, iż przesyłka nie została odnaleziona. Pouczyła także o możliwości złożenia odwołania do sądu. Spółka (...) nie złożyła odwołania od decyzji Zleceniobiorcy (reklamacja, k. 50, list przewozowy, k. 51, zeznania I. C., k. 113-114v.).

W dniu 22. grudnia 2015 r. spółka (...) złożyła kolejną reklamację, dotyczącą zlecenia nr (...), w związku z zagubieniem jednej z paczek, zawierającej bieżnię. Jednocześnie określono wartość zagubionej przesyłki na kwotę 388,31 zł netto. W odpowiedzi na powyższą reklamację, spółka (...) potwierdziła brak możliwości zlokalizowania drugiej nadanej paczki oraz poinformowała o złożeniu w tym zakresie reklamacji u doręczyciela (...). Na początku 2016 r. sklep (...) poinformował spółkę (...), iż przesyłka została z powrotem dostarczona do sklepu (korespondencja e-mail, k. 57-57v., zeznania I. C., k. 113-114v.).

W związku z wykonaniem usług przewozu, spółka (...) wystawiła na rachunek spółki (...) następujące faktury VAT:

- nr (...)/PS/2 z dnia 30. stycznia 2016 r. na kwotę 2.940,04 zł, za przesyłki kurierskie w styczniu 2016 r., z terminem płatności do dnia 13. lutego 2016 r.,
- nr (...)/PS/2 z dnia 16. lutego 2016 r. na kwotę 182,11 zł, za przesyłki kurierskie w lutym 2016 r., z terminem płatności do dnia 1. marca 2016 r.,
- nr (...)/PS/2 z dnia 29. lutego 2016 r. na kwotę 200,53 zł, za przesyłki kurierskie w lutym 2016 r., z terminem płatności do dnia 14. marca 2016 r.

(faktury VAT, k. 18-20).

Pismami z dnia 22. marca 2016 r., dostarczonymi w dniu 30. marca 2016 r., spółka (...) zwróciła się do spółki (...) z prośbą o dokonanie kompensaty należności wynikających z faktury VAT nr (...) z należnościami wynikającymi z wystawionego żądania korekty nr (...) na kwotę 519,55 zł oraz żądania korekty nr (...) na kwotę 738,00 zł (kompensata nr (...), k. 52, kompensata (...), k. 53, potwierdzenie odbioru, k. 54-55, zeznania I. C., k. 113-114v.).

W dniu 23. marca 2016 r. spółka (...) dokonała zapłaty na rzecz spółki (...) kwoty 2.065,13 zł, tytułem zapłaty za faktury VAT nr: (...)/PS/2 (z uwzględnieniem kompensat), (...)/PS/2 oraz (...)/PS/2 (potwierdzenie dokonania przelewu, k. 56).

Powyższą kwotę spółka (...) zaksięgowała na poczet faktury VAT nr (...) (rozliczenie należności klienta, k. 82-83).

W dniu 1. czerwca 2016 r. spółka (...) wezwała spółkę (...) do wystawienia faktury korygującej na łączną kwotę 1.257,55 zł tytułem reklamacji, na podstawie wystawionych żądań wystawienia korekty nr (...) na kwotę 519,55 zł brutto (422,40 zł netto) za zaginioną przesyłkę nr (...) oraz nr (...) na kwotę 738,00 zł brutto (600,00 zł netto) za zaginioną przesyłkę nr (...). Powyższe żądania zostały doręczone spółce (...) w dniu 8. czerwca 2016 r. (żądanie wystawienia korekty, k. 59-60, potwierdzenie odbioru, k. 58, wezwanie, k. 61, zeznania I. C., k. 113-114v.).

W listopadzie 2016 r. spółka (...) złożyła spółce (...) oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o świadczenie przewozu przesyłek nr (...) (zeznania I. C., k. 113-114v.).

Pismem z dnia 1. grudnia 2016 r. spółka (...) wezwał spółkę (...) do zapłaty kwoty 1.326,22 zł, tytułem należności wynikającej z faktur VAT nr: (...)/PS/2, nr (...)/PS/2 i (...)/PS/2, na co składała się należność główna w wysokości 1.257,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę w wysokości 68,67 zł (wezwanie do zapłaty, k. 21).

Stan faktyczny opisany powyżej był w części – wskazanej powyżej – bezsporny między stronami niniejszego postępowania. Podstawę ustaleń stanowiły zatem twierdzenia strony powodowej niezakwestionowane albo wprost przyznane przez pozwanego, a zatem dotyczące faktów bezspornych.

Powołane powyżej odpisy dokumentów prywatnych oraz wydruki, przedłożone przez strony, Sąd uczynił podstawą dokonanych ustaleń – w zakresie wskazanym wyżej, przy odpowiednich partiach ustaleń. Wiarygodność dokumentów i wydruków nie była kwestionowana przez strony, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Okoliczności w zakresie realizacji umowy z dnia 14. sierpnia 2015 r. i wysokości szkody pozwanej Sąd ustalił w oparciu o zeznania I. C. za stronę pozwaną. Wprawdzie oczywistym jest, że każda ze stron jest bezpośrednio zainteresowana korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem, jednakże okoliczność ta nie może stanowić podstaw do odebrania ich zeznaniom przymiotu wiarygodności. Sąd uznał, iż zeznania strony pozwanej zasługują na przymiot wiarygodności w całości, gdyż były spójne, logiczne i znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. W ocenie Sądu natomiast zeznania te nie mogły stanowić dowodu na okoliczność wykonania umowy przez powoda w okresie, za który domaga się zapłaty, tj. styczeń-luty 2016 r., gdyż dotyczyły one zleceń wykonywanych przez powoda w okresie: październik - listopad 2015 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wywodził roszczenie procesowe będące przedmiotem niniejszego postępowania z zawartej z pozwanym umowy o świadczenie przewozu przesyłek. Strony zawarły umowę przewozu, wobec czego w przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy prawo przewozowe z dnia 15. listopada 1984 r. (Dz. U. 2012 poz. 1173 t.j.) i odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego o umowie przewozu (art. 90 ustawy prawo przewozowe). Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Z treści powyższego przepisu wprost wynika, że umowa przewozu jest umową odpłatną, a więc za wykonanie przewozu przewoźnikowi przysługuje wynagrodzenie. Kontrahentem przewoźnika w umowie przewozu jest nadawca (wysyłający przesyłkę), a więc na nim spoczywa - na podstawie art. 774 k.c. - obowiązek zapłaty przewoźnikowi wynagrodzenia. W niniejszej sprawie strony umowy ustaliły, że stawki za wykonane przez powoda usługi będzie określał cennik indywidualny zaś wynagrodzenie płatne będzie dwa razy w miesiącu, na podstawie faktury VAT, w terminie 14 dni od daty jej wystawienia.

Między stronami bezsporny był fakt zawarcia umowy o treści przedstawionej przez powoda przy pozwie. Bezsporna była także okoliczność wykonania przez powoda usług przewozu w okresie styczeń-luty 2016 r., na podstawie których wystawił faktury VAT, będące przedmiotem niniejszego postępowania. Pozwany podniósł natomiast, iż roszczenie powoda nie istnieje wobec dokonanego potrącenia części dochodzonej wierzytelności z wierzytelnością pozwanego w postaci odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy, zaś w pozostałej części wobec spełnienia świadczenia przez pozwanego.

Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, wynikającym z przepisu art. 6 k.c. oraz stanowiącego jego odpowiednik procesowy art. 232 k.p.c., powód winien udowodnić okoliczność wykonania umowy i wysokości dochodzonego roszczenia, natomiast pozwana winna udowodnić okoliczność wygaśnięcia zobowiązania, skoro z faktu tego wywodzi skutki prawne. Jak już zostało wskazane, poza sporem był sam fakt zawarcia umowy załączonej przez powoda do pozwu. Zostały w niej wyraźnie wskazane obowiązki zarówno powoda, jak i pozwanego, jako Zleceniodawcy. Pozwana nie kwestionowała jakości usług świadczonych przez powoda w okresie styczeń-luty 2016 r. oraz wysokości należnego mu z tego tytułu wynagrodzenia, zatem niewątpliwie zaktualizował się obowiązek zapłaty wynagrodzenia powodowi

za świadczone usługi w tym okresie. Wobec faktu, że pozwana nie kwestionował powyższych okoliczności, powód zwolniony był z dalszego dowodzenia swoich twierdzeń.

Należy jednak wskazać, iż uznanie, że strona pozwana jest dłużnikiem powoda na kwotę określoną w pozwie, nie jest równoznaczne z uwzględnieniem powództwa. Wobec powoływania się przez pozwanego na przedprocesowe oświadczenie o potrąceniu wierzytelności, a więc zgłoszenie zarzutu nieistnienia wierzytelności wobec jej umorzenia przez potrącenie oraz procesowy zarzut potrącenia, należało w pierwszej kolejności rozstrzygnąć zasadność zgłoszonego zarzutu.

Potrącenie jako instytucja prawa cywilnego (art. 498 – 505 k.c.) funkcjonuje w zasadzie na obszarze regulowanym przez prawo prywatne, obejmując stosunki prawne, w których obie strony występują w podwójnej roli wierzyciela i dłużnika. Zgodnie z art. 498 § 1 k.c., obydwie wierzytelności powinny spełniać wymagania jednorodności oraz ograniczenia przedmiotowego (pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku), wymagalności i zaskarżalności. Wykonanie prawa potrącenia polega na złożeniu drugiej stronie oświadczenia o charakterze prawokształtującym (art. 499 zdanie pierwsze k.c.), którego skutkiem, niezależnym od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem, jest umorzenie się obydwu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), ze skutkiem czasowym określonym w art. 499 zdanie drugie k.c., tj. od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Oświadczenie o potrąceniu może być złożone w dowolnej formie. Co oczywiste, podstawowym warunkiem jego skuteczności jest, by z treści oświadczenia w sposób nie budzący wątpliwości wynikało, jaka wierzytelność przedstawiona została do potrącenia. Niezbędne jest zatem sprecyzowanie wzajemnej wierzytelności potrącającego pod względem rodzajowym, terminowym i wartościowym, w tym dokładne określenie kwoty pieniężnej, w jakiej ta wierzytelność się wyraża (zob. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/2006, niepubl., wyrok SN z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, niepubl., wyrok SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98, niepubl., wyrok SA w Warszawie z dnia 26 marca 2009 r., VI ACa 1278/2008, niepubl.). Zauważyć też należy, że podniesienie w procesie przez pozwanego zarzutu potrącenia przenosi ciężar dowodzenia na stronę pozwaną, która winna w tej sytuacji udowodnić istnienie wzajemnej wierzytelności, jej wymagalność oraz wysokość, zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 6 k.c. W materialnym oświadczeniu o potrąceniu właściwym mieści się bowiem uznanie własnego roszczenia wobec osoby do którego jest ono skierowane w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. a tym samym powód zwolniony był z obowiązku dalszego dowodzenia istnienia swojej wierzytelności.

W ocenie Sądu podniesiony przez pozwaną zarzut potrącenia nie zasługiwał na uwzględnienie i to z kilku powodów.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w Regulaminie Świadczenia Usług, stanowiącym integralną część umowy, strony postanowiły o wyłączeniu możliwości dokonania potrąceń. W tym miejscu, w ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, uznać należy, że strona pozwana знаła treść regulaminu świadczenia usług przewozu przesyłek. Okoliczność tę Sąd ustalił w trybie art. 231 k.p.c. (domniemanie faktyczne) przyjmując, że skoro przedstawiciel pozwanej, jako profesjonalista podpisał umowę o świadczenie usług zawierającą zapis, iż szczegółowe warunki świadczenia usług określa Regulamin Świadczenia Usług (§2 ust. 1 umowy), to zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania wnioskiem jest teza, że pozwany znał treść tego regulaminu. Wniosek powyższy jest tym bardziej uzasadniony, że w §2 ust. 3 umowy powód informuje, gdzie znajduje się aktualnie obowiązujący Regulamin Świadczenia Usług, zaś w kolejnym punkcie umowy znajduje się następujące oświadczenie pozwanego: „zleceniodawca oświadcza, iż przed zawarciem niniejszej umowy otrzymał, zapoznał się i zaakceptował treść Regulaminu Świadczenia Usług i (...)”. Nie ulega zatem wątpliwości, że pozwany miał sposobność zapoznać się z treścią Regulaminu i winien to uczynić przed podpisaniem umowy, zadaniem Sądu nie jest natomiast rozstrzygnięcie czy strona pozwana przeczytała treść regulaminu. Obowiązkiem pozwanego było zapoznanie się z postanowieniami umowy oraz załącznikami do niej (w tym regulaminu). Pozwany stawiając własnoręczny podpis pod powyższymi zapisami, zaakceptował je, niezależnie od tego, czy mimo takiej możliwości uprzednio zapoznał się z nimi, czy też nie. Powyższe oznacza, że pozwany nie może skutecznie kwestionować klarownych postanowień § 8 pkt 14 Regulaminu. Zgodnie z jego treścią, Reklamującemu nie przysługuje prawo potrącenia swojej wierzytelności z przysłymi bądź aktualnymi wierzytelnościami Patron (...) wobec reklamującego. Nie ma również znaczenia okoliczność, iż jak twierdzi pozwany, jego wierzytelności obejmują należne mu odszkodowanie z tytułu nienależytego wykonania umowy, a nie

z postępowania reklamacyjnego. Powyższy zapis nie konkretyzuje wierzytelności, które są wyłączone z możliwości dokonania potrącenia, a zatem uznać należy, iż dotyczy on wszelkich wierzytelności przysługujących pozwanemu.

Powyższy zapis jest skuteczny i zgodny z zasadą swobody umów. Potrącenie umowne, zwane czasem również potrąceniem kompensacyjnym, jest unormowaną poza kodeksem cywilnym umową zawieraną na ustalonych przez strony warunkach, w granicach określonych w art. 3531 k.c. Jego dopuszczalność wynika z ogólnej zasady swobody umów, a umowa w tym zakresie podlega ocenie z punktu widzenia właściwości stosunku prawnego i zasad współżycia społecznego. Przepisy kodeksu cywilnego normujące dopuszczalność jednostronnego potrącenia mają bowiem charakter przepisów względnie obowiązujących. Dlatego podmioty prawa cywilnego mogą w sposób odmienny - w stosunku do regulacji ustawowej - kształtować zasady, przesłanki i sposób potrącenia przewidziany w art. 498 k.c. lub w ogóle wyłączyć możliwość umorzenia wierzytelności przeciwstawnych (por. wyrok SN z dnia 10 listopada 2000 r., IV CKN 163/00; wyrok SN z dnia 25 lipca 2013 r., II CSK 191/13, OSNC 2014, nr 4, poz. 45). Wobec powyższego już z tego względu złożone przez pozwaną przed procesem oświadczenie nie wywarło zamierzonego skutku prawnego, a zatem było ono bezskuteczne.

Ponadto złożone przez pozwanego oświadczenia z dnia 22. marca 2016 r., nie stanowią oświadczeń o potrąceniu, po wtóre zaś, nie można ich uznać za skutecznie złożone. Podkreślenia wymaga, iż potrącenie tylko wtedy wywiera skutek w postaci wzajemnego umorzenia wierzytelności, gdy pismo je zawierające spełniało wymogi określone w art. 498 § 2 k.c. oraz pochodziło od strony uprawnionej do jego złożenia i zarazem było skierowane oraz doręczone stronie uprawnionej do jego przyjęcia.

Analiza treści ww. dokumentów nie pozwala na przyjęcie, że inkorporują one oświadczenia o charakterze prawokształtującym. Z ich sformułowania wynika, że stanowią one skierowaną do powoda prośbę o dokonanie kompensaty i wystawienie faktur korygujących.

Co więcej, osoba, która złożyła podpis pod ww. pismami - G. S., nie była osobą uprawnioną do złożenia oświadczenia o potrąceniu. Nie posiadała ona bowiem umocowania do dokonania w imieniu pozwanej czynności prawnej polegającej na złożeniu oświadczenia woli o potrąceniu wierzytelności, co potwierdził w swych zeznaniach przedstawiciel pozwanego, który zeznał, iż G. S. była pracownikiem pozwanej spółki, odpowiedzialnej za kontakty m. in. z powodem, nie zostało jej jednak udzielone pełnomocnictwo do reprezentacji pozwanej spółki.

Nie można również uznać, iż doszło do skutecznego złożenia oświadczenia o potrąceniu w sprzeczności od nakazu zapłaty. Należy bowiem dokonać rozróżnienia potrącenia jako czynności materialnoprawnej od zarzutu potrącenia będącego czynnością procesową. Zgłoszenie natomiast zarzutu potrącenia bez wykazania jego skuteczności jako czynności materialnoprawnej nie jest wystarczające do przyjęcia, że na skutek potrącenia doszło do umorzenia wzajemnych wierzytelności. W piśmie procesowym – sprzeciw od nakazu zapłaty - pełnomocnik pozwanego zgłosił zarzut potrącenia wierzytelności w wysokości 1.257,55 zł. W ocenie Sądu jednak doręczenie pełnomocnikowi powoda odpisu sprzeciwu od nakazu zapłaty nie czyni zadość wymogom z art. 61 § 1 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Samo doręczenie pisma pełnomocnikowi powoda należy uznać za dokonane skutecznie jako czynność procesowa, jednakże zawarte w nim oświadczenie o dokonaniu potrącenia nie wywarło skutku materialnoprawnego. Oświadczenie to bowiem zostało złożone wobec pełnomocnika powoda, nie zaś samego adresata – powoda. Pełnomocnik powoda nie posiadał natomiast umocowania do odbierania w imieniu powoda oświadczeń o charakterze materialnoprawnym. Zakres pełnomocnictwa złożonego do sprawy (k. 4) nie obejmował do tego umocowania. Wskazać należy, że jeżeli pozwany dopiero w toku sprawy składa oświadczenie o potrąceniu i w związku z tym podnosi zarzut potrącenia, to jest to szczególny rodzaj czynności o podwójnym charakterze, będącej zarazem oświadczeniem woli, jak i czynnością procesową. W ramach dokonywania kontroli skutków złożenia oświadczenia o potrąceniu jako czynności prawnej Sąd ocenia czy oświadczenie to dotarło do adresata. W niniejszej sprawie Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 10. sierpnia 2010 roku oraz z dnia 7. marca 2013 roku (I PK 56/10, OSNP 2011, poz. 295; II CSK 476/12), iż treść art. 91 k.p.c. nie daje podstaw do przypisania pełnomocnikowi procesowemu prawa przyjmowania w imieniu mocodawcy materialnoprawnych oświadczeń kształtujących sytuację

prawną stron stosunku materialnoprawnego. Potrącenie zaś tylko wtedy wywiera skutek w postaci wzajemnego umorzenia wierzytelności, gdy pismo je zawierające spełniało wymogi określone w art. 498 § 2 k.c. oraz pochodziło od strony uprawnionej do jego złożenia i zarazem było skierowane oraz doręczone stronie uprawnionej do jego przyjęcia. Ponadto pełnomocnik pozwanej nie był osobą uprawnioną do złożenia oświadczenia o potrąceniu. Nie posiadał on bowiem umocowania do dokonania w imieniu pozwanej czynności prawnej polegającej na złożeniu oświadczenia woli o potrąceniu wierzytelności. Jego zakres pełnomocnictwa złożonego do akt sprawy (k. 40) nie obejmował umocowania do podejmowania czynności materialnoprawnych w imieniu pozwanej. Niniejsze pełnomocnictwo było pełnomocnictwem procesowym, a zatem również czynności, które miały znajdować się w zamyśle mocodawcy udzielając pełnomocnictwa, dotyczyły czynności procesowych, nie można zaś uznać, że zakres tego pełnomocnictwa obejmował także czynności materialnoprawne. W niniejszej sprawie zatem zarówno pełnomocnik powoda, jak i pełnomocnik pozwanego dysponowali jedynie pełnomocnictwami procesowymi obejmującymi czynności z art. 91 k.p.c., dlatego też nie można uznać za skuteczne złożenie przez pełnomocnika pozwanego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności.

Ubocznie tylko wskazać należy, że zgłaszając zarzut potrącenia strona jest zobowiązana wykazać zasadność tego zarzutu, składając stosowne wnioski dowodowe i przedstawiając dowody (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 2. grudnia 2005 r., sygn. akt II CK 268/2005). Tym samym pozwany – chcąc doprowadzić do oddalenia powództwa w tym zakresie winien był wykazać: fakt nienależytego wykonania przez powoda obowiązków nałożonych na niego w umowie, wysokość poniesionej przez pozwanego szkody oraz normalny związek przyczynowy łączący te dwie okoliczności. Dopiero wykazanie przez pozwanego wszystkich wymienionych wyżej przesłanek odpowiedzialności kontraktowej nałożyłoby na powoda obowiązek udowodnienia, że nienależyte wykonanie zobowiązania było wynikiem okoliczności, za które powód nie ponosi odpowiedzialności. Pozwany zaś nie wykazał powyższych przesłanek. W szczególności nie wykazał okoliczności nienależytego wykonania umowy przez pozwanego. Z zeznań przedstawiciela pozwanego wynika natomiast, iż strona pozwana odmówiła uwzględnienia reklamacji. Strona pozwana nie wykazała także faktu oraz wysokości poniesionej szkody. Pozwany w zgłoszeniach reklamacyjnych kierowanych do powoda wskazał, iż wartość jednej z zaginionych paczek została określona na kwotę 708,48 zł, natomiast drugiej na kwotę 388,31 zł. Następnie natomiast domagał się od powoda dokonania kompensaty odpowiednio w kwocie 738,00 zł oraz 519,55 zł. Strona pozwana nie wyjaśniła przyczyn powyższych rozbieżności, jak również nie wykazała sposobu wyliczenia powyższych kwot oraz faktu poniesienia szkody w tej wysokości.

W procesie decyzyjnym Sąd nie może oprzeć swojego rozstrzygnięcia na okolicznościach, które nie zostały udowodnione. Dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialnoprawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej; sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Przeciwno stronie natomiast - co wynika z art. 6 k.c. - skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy; fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych (Pyziak-Szafnicka M. (red.). Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz. LEX 2009).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że powód wykonał umowę, a zatem zaktualizowało się też zobowiązanie pozwanego do zapłaty wynagrodzenia za wykonaną usługę przewozu w okresie styczeń-luty 2016 r., zgodnie z postanowieniami umowy. Sąd uznał zatem, że powodowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 1.257,68 zł wynikające z nieuregulowanej części należności z faktur VAT nr: (...)/PS/2, (...)/PS/2 oraz (...)/PS/2.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut pozwanej odnośnie częściowego spełnienia świadczenia dochodzonego pozwem. Zgodnie z art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Stosownie do treści § 3 w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów - na poczet najdawniej wymagalnego. Pozwana uiszczając kwotę 2.065,13 zł wskazała, iż przeznaczą ją na poczet faktur

VAT nr: (...)/PS/2, po uwzględnieniu dokonanych kompensat, (...)/PS/2 oraz (...)/PS/2. Wobec jednak okoliczności, że pozwana nie wykazała, iż przysługiwało jej prawo do dokonania kompensaty z należnością powoda, a co za tym idzie powyższa kwota nie pokrywała w całości powyższych należności, wierzyciel – powód, winien dokonać wyboru, który dług chce zaspokoić w pierwszej kolejności. Jego pole manewru ogranicza jednak wskazanie przez pozwaną konkretnych faktur VAT, a zatem powód nie może zaliczyć tej kwoty na poczet innego długu. Może on jedynie zdecydować o sposobie zarachowania tej kwoty w stosunku do należności ze wskazanych faktur VAT. W ocenie Sądu, za słuszne należy uznać działanie powoda, który wpłaconą należność przeznaczył, w pierwszej kolejności, na świadczenie najdalej wymagalne. Nie ma przy tym znaczenia, że pozwana miała zamiar w inny sposób pokryć należności powoda.

W związku z powyższym niezasadny okazał się także zarzut pozwanej o częściowym spełnieniu świadczenia dochodzonego przez powoda w niniejszym postępowaniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 774 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę w łącznej wysokości 1.332,74 zł. Na zasądzoną kwotę składa się należność główna w kwocie 1.257,68 zł oraz skapitalizowane na podstawie art. 482 § 1 k.c. odsetki w kwocie 75,19 zł.

O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Data początkowa, od której powód domagał się odsetek, a zarazem początek opóźnienia pozwanego w spełnieniu świadczenia, nie była kwestionowana przez stronę pozwaną (fakt bezsporny, art. 230 k.p.c.), w związku z czym Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 1.332,74 zł za okres od dnia wniesienia pozwu, tj. 2. lutego 2017 r. do dnia zapłaty.

Podstawa zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych wynika z art. 4 w zw. z art. 4a w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8. marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2016 poz. 684). Podkreślić należy, iż mimo, że umowa o świadczenie przewozu przesyłek została zawarta przez strony przed nowelizacją ww. ustawy (tj. przed dniem 1. stycznia 2016 r.), to zgodnie z treścią przepisów intertemporalnych (art. 56 ustawy z dnia 9. października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 1830), przepisy tej ustawy, w zakresie żądania odsetkowego pozwu, znajdują zastosowanie w brzmieniu obowiązującymi obecnie. Do odsetek od czynności prawnej bowiem, za okres po dniu wejścia w życie powyższej ustawy, należy stosować przepisy aktualnie obowiązujące, czyli także art. 4a ww. ustawy, który wyłącza stosowanie przepisu art. 481 § 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804). Na kwotę zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 270,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 30,00 zł.

Biorąc pod uwagę wszystkie powołane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie wskazanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

Z. Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikom stron.